

Український націоналіст

Р.І. ч. 2—3

ЖОВТЕНЬ—ЛИСТОПАД

1933

Юнаки!

Крамарів народньої чести й слави
хай гучнявлять нікчемні натовпи,

Юнаки!

До лави!

поки вони розчовпають

де право народів вини

Нація гине!

Хай шемрять листами газет,

хай шепочуть у кнайпах, в каварнях,

жебраками нехай в куховарнях,

крихтами діляться з панського столу!

У нас є щось краще за друковані сальви

у нас є ще набої!

Юнаки!

Виж писали історію—

Корсунем, Жванцем, Пилявцями
Крутами й Базаром!

Юнаки!

Ви не словами—зброєю

писали історію!

Вронками, Луцьком, Бригітками

Лук'янівським бупром, Сибіром, Бутирками

палахкочуть скрижалі ваші!

Вам ніхто не скаже

що ви за чорною кавою

торгували нації славою.

Бийте в тупого безвілля заповни

Снагою, що є як таран,

Розбудіть над Дніпром мільони

Словом як ураган.

Сорокпять мільонів рабів до жорнів займанця
[прикуто,

Невжеж нема серед них Прометеїв?

Невже все забуто?

Юнаки!

До лави!

У вас є щось краще за друковані сальви,

що ними торгують народні батьки,

краще за інтерпеляції

до серця женеvських павуків,

у вас є ще — набої!

Осередок Української
Культури й Освіти
Вінницької, Ман.
Архівні #

Рокy XVI-ого Української Національної Революції.

В 15-ліття листопадового чину.

Із усіх дороговказів, що їх поставила нам Революція 1917 р. найдорожчий нам світляний дороговказ **Соборности Української Нації**. Почерез віки, почерез врзані в живе тіло Нації кордони відчутий і засвідчений **чином** спільний ритм сердець мільонів створив величний монумент, що стоятиме по віки на сторожі наших днів.

А творився цей монумент тоді—коли Українці, сини Волині заваливши престіл московського царя зі здобутими прапорами давних козацьких полків принесли в гостинці Києву Волю,—коли сини Галицької Землі—**Січові Стрільці**, славіні царинські в'язні писали золоті глави історії на широких степах Східних Українських Земель,—коли Західні Волости України: Галичина, Буковина й Закарпаття задивлені в Державний Київ доконали **Листопадового Чину**,—коли побідно входили в Київ Придніпрянська й Галицька Армії, прогнавши червоного наїзника.

На всіх цих історичних фактах поклала свою печать **Ідея Соборности**.

В Києві зійшло Сонце Державности і його животворні проміння осягли всю Українську Землю. Під цими проміннями зродився теж **Листопад 1918**. Бо це свідомість, що там на Східних Українських Землях цвіте вже державне життя, дала сили Героям Листопада доконати епохального: **Воскресити Соборність Української Держави княжої і козацької доби!**

І прийшов найясніший день новітньої історії Української Нації. На всьому просторі України

впали ворожі кордони, а мрія поколінь про **«Одну Нероздільну»** стала дійсністю. Після віків неволі й насильного роздертя організму Нації прийшла хвилина, в якій, здавалось, воскресло величне дано—минуле і вітілилось у дні тому преславному...

І тому Листопадові Роквини **всеукраїнське Свято**. Бо чим далі ми від 1. листопада 1918., тим більше затирається в цій події усе проминаюче чи несутеве, а тим яснішим стає оте вічне, що стало скарбом цілої Нації: **Листопадовий Чин—тріумф Ідеї Соборности!** Бо ті, що його на правду творили, так його розуміли. **Герої Листопада здобували Львів для Києва!** І державний акт 22. січня 1919 потвердив лише те, за що лилась кров уже тоді, в листопаді.

Ворогам Української Нації вдалось ще на короткій час позбавити її державности. І подавши собі руки взялися розпинати Україну: Москаль, Лях, Румун і Чех. **Але Українська Нація в одному фронті проти займанців.** На східних Українських Землях визвольний змаг не перервався ні на хвилю від 1917 р. й оця героїчна боротьба матірнього пня України є нині, як і 15 років тому джерелом боевого духа всієї Української Нації. Цей дух найшов свій могутний вияв у націоналістичному рухові, що оформився в **Організацію Українських Націоналістів.**

Соборництво націоналістичного руху вся основа його нинішньої сили. Бо це тільки те почуття Нації, що всі її частини, хоч розділені ворожою рукою, всеж творять Велике Одно в боротьбі за

Ляцький напад на український академічний дім у Львові дня 1. II. 1928.

(Спомини учасника.)

Ранок 1. листопада був непривітний. Росив малий дощ. В ранішніх годинах появилися надзвичайні видання польських часописів, які доносили, що вночі вилетів в воздух польський пам'ятник на Перзенківці, присвячений пам'яті «**Obroncow Lwowa**». Ця вістка облетіла миттю ціле місто. Польське населення захвилювало, а українське виявляло неукривану радість. Вичувалося в повітрі що прийде до поважніших подій.

На 7. год. вечером була назначена панахида за поляглих українських жовнів на подвір'ю церкви св. Юра. На панахиду зібралось поверх 10.000 народу. Святоюрська площа, парк і само подвір'я були затарасовані людьми. Могила на подвір'ю була величаво прибрана. Над нею вносилися величавий, гарно ілюмінований електричними лампами хрест. Почесну сторожу біля гробу держали пластуни.

Настрій в масі був сильно піднесений. Церковні пісні ще більш підносили цей настрій. Коли хор заспівав «Вічная пам'ять» то з горішнього балкону в церкву св. Юра показався великий жовто-блакитний прапор і опустився до половини машту. На прапорі були вишиті три червоні букви УВО. На вид прапора попав нарід у величезне захоплення. Треба тут згадати такий випадок. Одна жінка тримала на руках малого хлопця, щоб він міг бачити могилу. Хлопчина побачив прапор і в дитинячій цікавості прочитав на голос напис на прапорі. Слово УВО, кобре вийшло з уст малого хлопця, зелектризувало масу. Цей дитинячий голос

пронісся у воздуху неначе заповіт поляглих героїв за котрих правилася панахида. Дійсно голос хлопчини міг пхнути в тій хвилі товпу на барикади.

Коли пролунали останні слова «Вічная пам'ять» прапор звинений. Але остовпцла товпа гляділа дальше на балкон, неначе питаючи поради, що має дальше робити. Потім пішов по товпі легенький шум, котрий зростав чимраз більше і вкінці перемінився в пісню «Не пора не пора». Співали цю пісню на святоюрському подвір'ю, а з площі з парку доносилися в перервах звуки пісень «Ми по таборах і тюрмах», «Ми гайдамаки». Маса попала в екстазу. Якийсь бесідник почав говорити дуже палку промову. Націоналістична молодь станула в ряди і почала машерувати в діл вул. Міцкевича в напрямі міста з піснею на устах «Ми гайдамаки».

В цій хвилі виринула перед чолом походу піша поліція. Перестрашений комісар почав звивати товпу до розходу. Але похід як лавина котився в перед. Тоді поліція почала розганяти нарід прикладами крісів, але товпа не подалася. Задні ряди напірали на передні і нарід змішався з поліцією. Поліція робила малий вжиток із зброї, бо із товпи почали до неї стіляти, а деякі націоналісти мали палиці і били ними поліцаїв. Більше як годину не могла собі порадиити поліція із масою. Аж прибула кінна поліція і шойно тоді вдалось їй очистити площу від людей.

Так закінчилася панахида під Юром 1. листопада 1928 р. Треба згадати, що УВО, приготова-

Найвищу Ідею, надає тій боротьбі такого високого напняття.

15 днів Листопадового Чину, що осягав Ідею Соборности кровю тисячів Героїв, застає Націю в напруженому як ніколи розгарі революційної боротьби. Ми — залізні лави ОУН, що під нашим

проводом ця боротьба ведеться, знаємо певно, що її вислід лиш один: **Могуча Українська Самостійна Соборна Держава**, що покоровши собі під ноги своїх відвічних ворогів, творить на грані двох світів нове величне життя!

Голод на Східно-Українських Землях.

На всіх Східно-українських Землях лютує голод: цілі села вмирають, поширюється людодство. В порівнанні зі сучасним голодом на Україні бліднуть усі голодові страхоття з рр. 1921—23. Число погиблих в останньому часі з голоду подають на 10 мільонів душ.

Большевицька влада відносить це явище, як і багато інших, до категорії тих, яких існування урядово не визнаються і промовчується. Очевидно, що коли причиною голоду були якісь елементарні події, Москва не малаби пручини так поступати. Зате всі дані промовляють за тим, що Москва виникла свідомо голод на Україні для власних цілей. Москві йде про досягнення в двох напрямках: 1) політичному — щоби ослабити революційну силу України, перед якою Москва дрожить і 2) економічному, що в'яжеться тісно з першим — щоби створити на Україні пусті терени, вільні для колонізації надійним для Москви елементом.

Річ не «в несправедливій системі державного капіталізму», як думає дехто (бож Москва не голодує), ані в нічому іншому, а в безпощадній боротьбі двох народів — московського й українсь-

кого, яка триває сотки літ і яка нині дійшла до такого напруження, що Москва попри Соловки і розстріли тисячів українців хапається вже остаточного середника — подолати Україну голодовим винищенням її населення. Тож не допоможуть тут слова протесту, даремні теж надії на те, що голод зникне або зменшиться нині або завтра, — Москва ні не думає перестати виголоджувати Україну поки на нашій землі замість нас не оселиться московська і жидівська голота! І коли це урядомо собі тоді стане нам ясним, що **єдиним оборонним засобом України перед виголодженням її Москвою є напруження наших революційних сил для повалення Москви**. Саме для повалення, а не лише для прогнання з України, і для повалення Москви, а не лише большевизму, бо Москва — червона чи біла, як тільки буде сильна все однаково схоче пожерти Україну.

Українська Національна Революція, що розбурхає революційні сили таном інших поневолених Московю народів, завалить Московю і вирятує Україну раз на все від голодової смерті мільонів! Іншого виходу тут ніхто не найде!

лося до виступу під Юром, щоби 10-літню річницю повстання української держави гідно відсвяткувати. Це мав бути перший прилюдний масовий виступ УВО. Організація самого виступу була добре приготована. Поява прапора революційної маси. Піднесла її на дусі, зробила відважною і готовою до самопожертви. Припадок з малим хлопчиною ще більш підніс настрій маси. УВО мало намір зорганізувати похід в місто і в цей спосіб доказати, що Українці по 10. роках не забули на 1918. рік, що вони не думають зрезигнувати з тих ідей, котрі позістали їм з перед десятироччя. Краєва Команда УВО була свідомо того, що поліція не допустить до походу в місто. Тому виступаючі боєвики дістали револьвери, щоби не дозволити поліції безкарно розганяти нарід. Розкопалося о це, щоби наш перший масовий виступ не був без бою зліквідований. Тому, коли поліція дочала розганяти масу, боєвики перші отворили до неї вогонь із револьверів. Поліція не була приготована на того рода спротив, тому стріли боєників перестрашили її, а масі додали відваги. Можна було легко розброїти поліцію, бо вона помішлася з людьми і не могла робити ужитку із крісів.

УВО осягнула своє. Перші і останні стріли належали до українських боєників. Ці стріли доказують, що ми маємо відвагу стати ворогові до очей і без бою не уступаємо. Так мусить бути і на дальше. Всяка маніфестація не вартує нічого, наколи вона не здібна поставити спротив поліції або військові, але утікає як отара овець. При уряджуванню публичних маніфестацій треба пам'ятати, щоби в масі були озброєні люде. Вони мають за завдання вести боротьбу в поліцію або війсь-

ком і оборонити масу перед масакрою. Бо лише тоді маніфестація має вартість, наколи товпа не дасться розігнати, або коли розходиться з боем.

Поліція, чи військо, дуже чутливі на стріли з товпи. Воева готовість маси ділає на них і відбирає їм відвагу. Бо товпа з близька виглядає страшно. Так було і під Юром. Тут можна було знищити цілком поліцію, відібрати від неї зброю, а тоді хто знає якби був закінчився 1. листопад 1928 року. Команда УВО не предвиділа до якого степеня буде піднесений нарід на дусі і не кинула гасло розоружувати поліцію. В таких випадках треба використовувати положення і опанувати випадки до самого кінця. Як вже стріляється до поліції то треба і розоружити її і бити її власною зброєю.

Цілу годину раздавалися під Юром стріли українських боєників. В кінці прибула кінна поліція і вона зводячи майже формальний бій з масою примусила її розійтися. Нарід розійшовся, але з піднесеним духом, бо побачив, що ворог не є страшний, наколи відважно станути йому до очей. Такі користи мала для нас маніфестація 1. листопада 1928 року.

З площі св. Юра пішов я до Академічного Дому. Тут було всего кількавайцять товаришів, котрі розповідали собі в харчівні про свої пригоди під Юром. Всі були дуже веселі.

Нагло увійшов один із товаришів і повідомив, що до Академічного дому йдуть польські академики (корпоранти) «в гості». Ми в одній хвилі розбіглися по кімнатах. Мушу тут згадати, що ніхто із присутних не впав на думку забрати на другий поверх цеглу, якої лежало повно на подвір'ю

До боротьби кличе Українську Націю Провід Українських Націоналістів, який у своєму зазиві з приводу голоду на СУЗ каже:

«Не задушевними вітаннями й не самими словесними протестами відібемо цей черговий наступ Москви, лише жертвенною і безпощадною боротьбою. Щоби подолати ворога, не досить пасивного спротиву, треба широкого і тривалого протинаступу. Отже організуймо власні сили і посилюймо нашу боротьбу проти наїздників. Тільки боротьба докаже нашу волю до життя і здобуде нам поміч наших приятелів. Тільки боротьбою приспішимо кінець чужинецькому пануванню над Україною та над іншими народами, поневоленими спільними ворогами.»

Потреба цієї боротьби однаково на часі і для Українців поза межами СРСР. Націоналістичний

Рух на ЗУЗ і на еміграції веде боротьбу проти більшовизму всюди, де лише за ним стрічається. Веде її від тоді, коли ще цілий опортуністичний табір, який щойно тепер додумався... ухвалювати протибільшевицькі резолюції, більше чи менше скрито симпатизував із більшовизмом і проти націоналістичної єдиноцільної методи: «з більшевиками по большевицьки» — обурювався як проти „некультурности“. Нині націоналісти і далі класимуть першорядну вагу на того рода боротьбу. Завданням еміграції мусить бути попри те уміла пропаганда між чужинцями, що представить світові у вірному світлі той смертельний змаг, що йде на Сході Європи.

Надто велика перемога перед Україною, щоби вона мала її легко дістати. Тому трупи не застрашують нас. А щоби й цих жертв було менше то боротьби треба й крові, ще раз крові!

Стріл ОУН в Москву.

Дня 25 жовтня ц. р. прийшов до московського консульату у Львові Український Націоналіст Микола Лемик і застрілив начальника канцелярії консульату, та зранив возьного Джугая. На наглім польським суді заявив Лемик, що він виконав атентат на представника московської влади з наказу ОУН, бо Москва загарбала Українську Державу, нищить українську культуру і терором та голодом виморює Українську Націю.

Цей атентат відбився голосним відгомном по

цілому світі. Імя націоналіста Лемика зробилося славним і про нього розписалася вся світова преса. Але не ту жежить вага атентату. Не для світової преси робив його Український Націоналіст Микола Лемик. Він вчинив його з любови до тих мільонів, що гинуть із голоду на найкращих і найбагатших землях Європи. Він вчинив його з пімсти за тих, що погинули в понурих мурах московської ГПУ, на Соловках, та при карних працях вощання каналів. Для ідеї ОУН пішов стріля-

Ак. Дому. Лише один товариш забрав із собою кілька цегол котрі пізніше стали нам в пригоді, коли то корпоранти пробували добиратися до нас сходами на другий поверх. В подібних випадках треба мати згори назначеного команданта, котрийби перебирав в руки ініціативу і казав, що кожний має робити.

Я прибіг до своєї кімнати, котрої вікна виходили на вулицю. Мій товариш лежав на ліжку і стогнав, бо під Юром дістав був прикладом кріса по плечах. З ним був такий цікавий випадок, що він хотів підняти кріс, котрий випустив був із рук поліціант. Коли він підніс кріс, набіг другий поліцей і вдарив товариша по плечах прикладом кріса. Але товариш був сильної будови, вирвався з рук поліцаїв і пішов до Акад. Дому. Аж тут почув біль у крижах. Коли одначе я сказав, що на Акад. Дім нападають польські корпоранти, то він зірвався із ліжка, якби нічого йому не бракувало.

Ми обидва приступили до вікна і почули, що від сторони Українського музею доносився страшний крик. Я вибіг на коритар. Тут панувало велике замішання. З присутніх не знав ніхто як організувати оборону. Нарешті деякі із товаришів виявили ініціативу і зарядили ставлення барикади на сходах першого і другого поверху. Ми скоренько закидали сходи столами, кріслами і шафами, а самі зібралися на другому поверсі.

В міжчасі польські академики залляли ціле подвір'я перед Акад. Домом. Вони стріляли із револьверів і кидали камінням до наших вікон. Ми не мали нічого, щоби їм відповісти. Прийшлося یرивати кам'яну підлогу у виходку, щоби мати

бодай малу оборону, якщоби корпоранти захотіли нас здобувати по сходах на другому поверсі. Ми були свідомі того, що оскільки корпоранти дістануться на другий поверх до нас, то поскидають нас звідтам на діл. В такому разі ми булиби розбирали дах і дахівкою кидали на корпорантів. Покищо ми цього не робили, бо корпоранти не мали відваги добиратися до нас на другий поверх. З початку були пустилися із партеру на сходи, але ми кинули кілька плиток на діл і вони вже більше не пробували ризикувати. Вони мали кількох ранених і це відібрало їм охоту пхатися до нас на гору. Вони мабуть зрозуміли, що ми не дамося взяти живими.

Повних три чверти години були корпоранти під Акад. Домом і на партері, заки прибула поліція. Її опізнення було умисне, щоби польська вулиця, мала час розправитися із нами. Мушу згадати що військова варта на Цитаделі віддала кілька крісових салів до вікон Акад. Дому. Кулі летіли здовж коритаря на другому поверсі і лише тому, що нас було мало і ніхто не стояв на коритарі, обійшлося без жертв.

В цілім Акад. Домі не було світла і в темноті було добре видно, як кулі корпорантів відбивалися від сходової клітки і кресали іскри. Нарешті почувлися на подвір'ю крики, що прийшла поліція. І дійсно ми побачили на партері шапки двох комісарів, котрі зі страхом заглядали на гору і кричали до нас, щоби ми не стріляли. Ми вправді мали два револьвери і кільканайцять набоїв, але в той час не стріляли. Ще із самого початку ми вистрілили кілька разів, а решту набоїв падали, щоби було чим оборонитися, або принайменше дорого продати життя, якщоби корпоранти таки хо-

сошиси пояснити як «невідповідальні вибрики невідомими типами підбуреної сільської молоді».

В краю кипить. Не зважаючи на всі репресії поліції, шкільна акція поширюється, шкільна дітвора виступає активно проти польської школи, не хоче вчитись в польській мові, не хоче слухати вчителя поляка, не може стерпіти на шкільних стінах портретів катів України та гербу зненавидженої польщі — орла.

Подаємо перші відомості зі шкільного фронту.

На всіх ЗУЗ розкинено летючки ОУН переважно в дні 24. вересня. В деяких околицях, як прим. в Перемишлянщині розкинено летючки раніше, бо вже в дні 13. вересня. Там і шкільна акція почалась скорше, а саме дня 14. вересня.

У селах **Кореличі, Добряничі, Прибин, Тучне, Лагодів, Коросно, Севороги** усунено зі шкіл польського орла, а на його місце завішено український Тризуб. В селі Прибин вивішено крім того на школі жовто-блакитний прапор і вивіску: Українська Народня Школа. Шкільні діти покидали зі стін у згаданих селах портрети Мосціпкого, Пілеудського і таблиці з портретами польських королів.

В селах **Янчин, Утіховичі, Коросно, Лагодів**, шкільні діти протестували активно проти польського виховання в школі. Мимо приказів, упіменень та погроз учителів діти не хотіли молитися по польськи, не відповідали в польській мові, не співали польських пісень. В Янчині оставив учитель дітий в школі після науки та намагався підсунути їм гадку, що до противпольських виступів їх хтось намовив. Але діти заявили учителеві, що вони самі знають, що мають робити.

Другого дня почалась репресія. Поліція перевезла по хатах труси та, хоч нічого не найшла, арештувала школярів і старших та передержувала в арештах по кілька днів, а деяких держить ще й досі. По всіх селах назначено стійки з місцевих людей. На село **Кориничі** наложило староство данину 300 зол. за «спрофановане» портрету Пілеудського.

З причини масового розкинення летючок скріплено в Ніжанковичах і околиці поліційні постерунки. Мимо того шкільна акція йде вперед і обняла вже села: **Молдовичі, Колковичі, Норманичі, Аксманичі, Дроздовичі, Тисову, Вільшани, Мільнів, Красичі**. У всіх наведених селах усунено портрети та вивіски зі шкіл. У відповідь на те поліція переводить численні труси і арешти.

В Красичах трапився такий випадок. Арештовано малу школярку, при якій найдено летючку ОУН. На постерунку страшили її тюрмою, щоби довідатись, від кого вона летючку дістала. Але дівчина гордо заявила, що тюрми не боїться і нічого не скаже.

В Яворівщині у звязку з розкиненням летючок арештує поліція масово людей та скованих відвозить до Яворова.

В Дрогобиччині шкільна акція обняла села **Ріп'яці, Оларів, Довге, Літину**. Поздирано зі шкіл вивіски і портрети, хруням і доношкам повибивано вікна. Діти в школах виступають активно, бойкотуючи польську мову та науку про польщу взагалі. Шкільна акція поширюється на сусідні села. Поліція переводить арешти. До Медина привозять з доколичних сіл арештованих, б'ють на постерунку та скованих відвозять до Стрия.

В Стрийщині в селі **Межибродах** діти домагаються української школи. Поліція переслідує дітий та намагається видобути від них признання хто намовив їх до акції. Діти відповідають лиш: «Ми дістали такий приказ.» і не дають ніяких дальших пояснень. Шкільна акція обняла також села: **Синевідсько Вижне й Нижне, Побуи, Тишівниця, Труханів, Стинава Вижна і Нижна, Кальне і Хатар**. Діти домагаються скрізь української школи. В обох Стинавах, в Кальнім і Хатарі поліція завела «паціфікацію». Переслухує і бе дітий та старших. Коло шкіл стоїть безпереривна сторожа.

В Синевідську Вижнім діти пішли в неділю 24. вересня до церкви походом із жовто-блакитними прапорцями в руках та візвали родичів і все старше громадянство до помочі в шкільній акції. 25. почалась шкільна акція. Діти не хочуть по польськи говорити. Коли в одній класі учитель поляк хотів покарати хлопця за активний виступ проти польського навчання, діти хором крикнули учителеві тричі «за Сян» та демонстративно опустили школу, співаючи «Ми гайдамаки». Деякі учителі згодились вчити по українськи, щоби лиш успокоїлося. Інші стараються надармо підійти дітий цукорками. Поліція водить дітий на переслухання і бе на постерунку. Шістьох учеників виключено зі школи, але вони щоденно приходять і поліція мусить їх відводити домів.

Активну участь у шкільній акції беруть також діти у **Волі Задеревацькій**. 25 вересня ученики запротестували проти науки в польській мові. Зі шкільних книжок повидирали картки з уступами про польщу. Зі стін скинули орла та портрети. Проти вчителя, що хотів бити хлопця, діти виступили агресивно. Учитель сховався за стіл і обіцяв, що бити дітей не буде. Від того часу наука ведеться в українській мові.

Щоденно після науки діти йдуть через село походом та співають «Не пора, не пора», «Ми гайдамаки» й ин. того рода пісні. Поліція арештує школярів та скованих відводить на постерунок. На постерунку дітей б'ють і передержують по кілька днів. Довкола постерунку громадаються родичі, що приносять арештованим дітям харчі та одіжгу і надармо ждуть на побачення з дітьми. По селі розставлені примусові стійки, що вартують усю ніч. Коло школи варта безпереривна.

Мимо репресій акція поширюється також на сусідні села. В **Човганах, Лисовичах, Тисовій**, діти співають демонстраційно противпольські пісні, усувають зі шкіл вивіски, червоно-білі хоругви та портрети. Поліція переводить скрізь масові труси та арешти. У Витвиці та Задеревачі, а також у Болехові й околиці розкинено масово летючки. Доріг, залізничних пляхів і державних будинків бережуть примусово селяне. Комісар поліції щовечора об'їжджає мотоциклем околицю та контролює стійки.

В **Ходовичах, Заплатині, Грабівці, Ниневі Горі, та Стрількові** наслідком рішучої постави дітвори перервано шкільну науку. Діти співають демонстраційно противпольські пісні, кричать учителеві-полякові «Геть з ляхами!», нищать польські вивіски та портрети. Також в **Добрівлянах, Слобідці, Стиннові та Конюхові** понищено портрети та державні герби. В **Пасічній** та сусідних селах наслідком революційної постави селян появилася карна екепедиція. Населення «паціфікують».

Шкільна акція обняла також **Сональщину**. В Пе-

ретятічах діти демонструють, не хочуть носити польських книжок до школи. Деякі батьки змушують своїх дітей до ломання солідарности. Таким поналивано до керниць нафти, а на стінах понаписувано обидливі написи: «Школа Повшехна». Шкільна акція поширюється на сусідні села: **Спаєв, Копитів, Бояничі, Горбнів, Тарганів, Лучиця**. В **Поториці** діти не хочуть говорити учительці «Нех бендзе похваляони». На замітку учительки, що тут, мовляв, не українська школа, малий хлопчина відповів: «Буде українська школа, бо ми того хочемо». В **Завишній, Боратині, Мошкові та Бояничях** усунено зі шкіль портрети та герби. Польська адміністрація наказала варти коло шкіль, та трафік. Сокальський староста заборонив по селах давати вистави аж доки не „успокоїться“. Поліція скрізь переводить ревізії та арешти. В

Сокалі засмаровано смолою пронамятну таблицю в честь Собеского, вмуровану в будинок учительського семінаря. Замазано теж напис—назву вулиці «Одсечи Ведня».

Акція кріпшає з дня на день. Там де пішла зразу по лінії найлекшого спротиву, обмежуючися тільки до поодиноких виступів зі зовні проти польської школи, входить вона чимраз більше на правильний шлях—анції на терені самої школи, веденої дітворою і доповнюваної масовими виступами старшого громадянства.

Всі західні Українські Землі станули до боротьби за українську школу. Боротьба та не сміє скінчитися скорше, поки не будемо певні за душі наших дітей. Тому вперто й завзято продовжуймо розпочату боротьбу до побідного кінця!

Звідомлення.

Самбірський процес виказав, що боротьба з донощицтвом і провокацією не проводилася в нас на цілому фронті. Організація боролася до тепер з поодинокими випадками донощицтва, які мали місце серед членів Організації, а звертала мало уваги на властивий корінь лиха—на угодний табір, який на ділі є головним джерелом інформацій поліції.

Не твердимо, що всі, ті, що є поза рямками Організації, є донощиками чи провокаторами. Проте самбірський процес виказав, що саме з поміж цього угодного табору вийшло багато свідомих чи несвідомих інформаторів поліції (зізнання свідків Матчака і Луцького). З приводу того ми приневолені прийняти як найдалші засоби охорони перед того рода інформаторами польської поліції і держати всіх тих, що такими інформаторами є, або в консеквенції свого політичного переконання ними можуть стати (гл. статі Кедрина в «Польсько-Українським Бюлетені»; Кузьмовича й Кучабського в «Меті», Назарука в «Новій Зорі», Целевича в «Ділі»), держати з далека від всіх справ хочби й дуже посередно звязаних з діянням Організації.

В тій цілі членам Організації наказуємо а симпатикам нашої Організації поручаємо:

1. Про справи безпосередно чи посередно з діяльністю ОУН звязані не входить в зайві дискусії з діячами угодного табору.
2. Вистерігатись суперечок з ними, які давалиб для них матеріял про напрямні діяльності ОУН.
3. Зокрема по різних актах та акціях Організації не подавати своїх коментарів, заміток чи хочби припущень. Самбірський процес розкрив особи, які якраз тим шляхом добути правдиві чи фальшиві інформації достарчали поліції. (Матчак).
4. Жадним так званим визначним громадянам не давати підстав до здогадів про особи з нашим рухом звязані.
5. Не давати послуху сплетням, що мають на меті сіяти серед нашого загалу недовіра до Організації, бо їх нарочно поширює угодний табір (стат. Целевича в «Ділі», летючки УНДО-ня з зізнаннями Р. Барановського, «Громадський Голос»).
6. Демаскувати з місця всіх тих, що такі вістки-сплетні поширюють.
7. Проти здемаскованих клеветників виступати як найрішучіше по окремим вказівкам місцевих органів ОУН.

В жовтні 1933. року.

Краєва Екзекутива ОУН. на З.У.З.

Звідомлення.

В звязку зі самбірським процесом (Романа Барановського) доводимо до відома:

1. Рішенням Краєвої Команди УВО. в місяці червні 1929. р. виключено Р. Б. з активу УВО тому, що він затратив ті моральні вартости, які члени УВО. мусять мати в своєму характері. Тимсамим з того часу не був Р. Б. втаємничений в ніякі справи Організації й не брав ніякої участі ні в організуванні, ні в виконуванні ніяких актів чи акцій з доручення Організації.
2. До ОУН. Роман Барановський ніколи не належав.
3. В місяці жевтні 1929. р. виринуло підозріння, що Р. Б. має звязки з польською поліцією. Тоді провірено ті факти, з яких випливало те підозріння, одначе вони не вистарчали до випровадження остаточних консеквенцій—себто виміру найвищої кари. Дальшому слідженню Р. Б. перешкодив його побут за кордоном, а після його повороту до краю—його арешт.

4. Інформації, які давав Р. Б. польській поліції, були зроблені ним як заключення на основі зовнішніх помічень і ознайомлення з деякими справами організації з давніших часів. Позатим це видумки і брехні.

5. Т. зв. самбірський процес уряджений польською владою на те, щоби підорвати довіря українського громадянства до ОУН. Представники урядового табору в поборюванні революційного націоналістичного руху пішли шляхом, підсуненим польською владою і прийняли за правдиві поліцейні зізнання та насвітлення діяльності ОУН, подаване конфідентами і представниками польської поліції.

Поборювання українського революційного руху угодовим табором по лінії інтересів польської державної рації методами чи то накиненими чи підсуненими займанщицькою владою оцінюємо як наявне вислугування їй. Тому того роду спроби угодового табору в поборюванні українського організованого націоналізму ставимо і ставити будемо нарівні зі заходами займанщицької влади, проти нас.

В жовтні, 1933. року
Краєва Екзекутива ОУН на З.У.З.

Х р о н і к а .

Москва в боротьбі з українським націоналізмом. Останні відомости зі Східних Українських Земель говорять про надзвичайно великий зріст Українського націоналізму. Скаржаться на него московські комуністи і в тривозі перед його стихійною силою сарцілюють ще більше терор і кладуть ще важче свою керваву руку на все життя на Україні. Попри масові розстріли і висилки переводять нагальні масові чистки від партії й армії почавши, а на культурних установах як Академія Наук і театр скінчивши. Основну чистку переведено по всіх урядах на Україні, в пресі тощо. Чистка партії досягла 27 000 видалених на загальне число 200 000 провірених. В умовах московсько-большевицького режиму видалення з партії рівняється присудові на голодову смерть. Та нічого ті всі жорстокі заходи Москві не допоможуть, коли й комсомол. вся її надія, виявляє щораз більше масові націоналістичні настрої. Серед комсомолу стверджують большевика не то брак ревности у сповнювані наложених Москвою завдань, але просто відвертий саботаж при хлібозаготівлі й ин. Всі ці позначки є доказом, що український націоналізм запустив глибоко коріння на СУЗ. Гряде час кривавого розрахунку і святої помсти!

Націоналістична демонстрація у Львові. 30 жовтня ц. р., в дні засуда члена ОУН Миколи Лемка ляхським судом на досмертну тюрму за атентат в совієському конзуляті, відбулась під будинком воевідства у Львові бурхлива демонстрація українських націоналістів, що маніфестували однаково непримириму поставу ОУН до большевиків, як і Польщі. До демонстрантів почала стріляти поліція й убила польку Вітеляківну, яка переходила біля будинку воевідства та ранила в коліно націоналіста студ. Равлика. Рачений деволікся до близької каменичної брами, де товариші спровадили дорожку, щоби відвезти його в безпечне місце. Та на дорожку напали ошалілі ляхцьві поліціянти й почали масакрувати Равлика так, що він зімлів. Тепер намагання ляхів іде в цьому напрямі, щоби зробити зі студ. Равлика обвинника Вітеляківної. Та є свідки — українці й поляки на цю обставину, що її вбив не Равлик, а ляхцький поліц. агент. На місці демонстрації арештовано кільканайцять осіб, а в ночі відбулись дикі «ревізії» в Акад. Домі й Ремісничій Бурсі. В Акад. Домі п'яна поліція здемолювала цілковито внутрішнє урядження: поломали двері шафи, понищили бібліотеки, книговодство, поскручували всі водопроводи в умивальнях, порозбивали мушлі,

зруйнували цілковито сцену, покряяли студеньке білля дане до випрання сторожисі, страшенно побили студентів мешканців 3. поверха й сторожа дому. Арештували були на 112 мешканців Дому 87. Після ревізії в Рем. Бурсі арештовано було всіх її мешканців. Знищення Акад. Дому куди більше, чим у 1928 р. після подій ІХІ. під церквою св. Юра.

Демонстрація 30. жовтня є наглядним доказом як глибоким і живим є однаково непримириме наставлення українського націоналістичного руху до всіх займанців України. А поведінка ляхцької поліції, що сама вбила Вітеляківну, а тепер намагається приписати це вбивство студентові Равликові— виявляє у всій наготі подлість наших ворогів і нікчемність їх методів у боротьбі з нами.

Масові ревізії й арешти на ЗУЗ. Хвилі ревізії й арештів, які тепер одно за другою переходять через усі ЗУЗ перевищають собою навіть часи пацифікації. Найбільше арештів у звязку зі шкільною акцією. Ляхцька поліція арештує малих дітей, батьків і матерей, при чому не обходиться очевидно без знущань і побоїв. Численні арештування на всіх ЗУЗ відбулись дня 28. і 29. жовтня напередодні Листопадових Роковин. Ляхи боялись революційних виступів у цьому дні. Арешти й ревізії відбуваються по всіх повітах і мало є єже нині таких сіл, в яких не «урядувалаб» останніми часами ляхцька поліція. Їй «помагають» густо-часто очевидно «стшпельци». Усі тюрми переповнені українськими в'язнями, яким нерідко забороняють ляхи доставу харчів і одягу.

Судові розправи на ЗУЗ. Дня 15.7.1933 засуджено в Березанях Осипа Мандибуру на 2 роки тюрми за розкинення летючок ОУН в селі Угринові пов. Підгайці.—Дня 4.9. стануло перед судом у Луцьку 6 молодих селян зі с. Лаврова пов. Луцьк, обвинувачених в приналежности до ОУН, кольпортажі нелегальної літератури і збиранні грошей на боевий фонд ОУН. Засуджено: Ананія Закоштя на 4 роки, Бориса Зарембу на 3 роки, Віктора Помяновського на 3 роки, Петра Заперковного на 3 роки, Федора Ковальчука на 2 роки, Федора Помяновського на 2 роки, Миколу Микетюка на 2 роки, Левка Хвещука на 2 роки й Івана Остапука на 1 рік тюрми.—Дня 31.8. відбулася перед судом в Самборі розправа проти 18 Українців з Луки, Дорожова, Бикова, Білини і Татар, обвинувачених в демонстрації проти польської держави, киданні камінням на поліцію і зневазі польського народу окликами: «Ганьба Ляхам!»

У висліді розправи засуджено всіх обвинувачених крім одного на кару від 10—7 місяців арешту.— В **Бережанах** засуджено на 4 роки тюрми молодого селянина зі села Маркова пов. Підгайці Миколу Метанчука, обвинуваченого в розкиненні летючок ОУН підчас йорданської процесії.—Перед судом у **Тернополі** стануло дня 13.9. 6-ох Українців, обвинувачених в приналежності до ОУН і пошириванні протидержавних летючок у селі Йосифівка пов. Зборів. Засуджено Івана Галагана, Андрія Курила і Льва Воробця по одному році тюрми, а Дмитра Гавришкова, Михайла Гирку й Адама Чорного звільнено.—Дня 22.9. станули перед наглим судом у **Соналі** молоді селяне зі села Поздимира Теодор Здриль, Ілько Шевчук і Микола Бучко, яким акт обвинувачення закидував приналежність до ОУН, напад на громадську касу в Корчині, забурення спокою підчас «свента можа» й замах на громадського секретаря Климентія Царика, що організував це «свято». Здріля і Шевчука засуджено на кару досмертної тюрми, а Бучко має станути вдруге перед звичайним судом.—Дня 20.9. відбулася в **Коломиї** розправа проти Юрія Никорака, студ. техн., Дмитра Мартинюка, Марії Кошук і Ольги Максимюк, яким закидувано розліплення в Косові в дні 14.6. ц. р. летючок ОУН, ві зазивом до бойкоту «свента гуцульщизни». В висліді розправи засуджено Никорака на 1 рік тюрми а інших звільнено.—Перед судом у **Бережанах** відбулася 27.9. розправа проти Василя Сташкова й Опа Кулиничя, обвинувачених в тому, що підчас Великодня ц. р. вивісили на церкві в селі Дичках афіш, — заклик до молитви за ОУН. Обом присуджено по 2 тюрми.—Перед судом у **Коломиї** станули дня 29.9. Ростислав Сабадаш, Василь Лапчинський, гімн. абс. й Іван Лапчинський під замітом розкинення летючок ОУН, звернених проти «свента Гуцульщизни» на терені сіл Печеніжина і Рунгур. Сабадаша засуджено на 3 роки, В. Лапчинського на 14 місяців тюрми, а І. Лапчинського звільнено.—Дня 29.9. засуджено в **Золочеві** молодих селян зі села Красного, Володимира Падковського на 6 років, а Степана Падковського на 5 років тюрми за приналежність до ОУН і розкинення летючок ОУН підчас Великодня ц. р.—В процесі за вбивство Т. Голуфна, який відбувся в **Самборі** в днях 21.9.—6.10. засуджено **Олеку Бунія** за приналежність до ОУН і співучасть у вбивстві на 10 літ тюрми. Перед судом у **Львові** станули студ. техн. Василь Лапчук, ремісники: Іван Булич, Дмитро Булич, Олекса Потурай і Василь Данилович та кімнатна Марія Хомиківна під замітом розкидування летючок ОУН на Янівському кладовищі підчас панахиди на гробах Героїв-Револуціонерів у першому дні Зелених Свят. Всіх обвинувачених суд увільнив.—В **Угнові** засуджено дня 7.10. студ. Івана ґумовського на 8. місяців тюрми за переховування 5 примірників «На вічну ганьбу Польщі».—В днях 11. і 12.10. відбулася перед судом у **Львові** розправа проти 6-ох молодих Українців зі Сокальщини за приналежність до ОУН і розкидування летючок. Засуджено: Василя Макара на 8 років, Павла Рака на 7 років, Грця Бабського на 5 років і Андрія Глушка на 2 і пів року тюрми, **Володимира Макара** і Василя Масиника звільнено. В днях 9—16.10. відбулася перед судом у **Самборі** розправа проти: Петра Лоцуняка гімн. учня, Михайла Лабавки робітника, Миколи Ількова масаря й Євгена Мшрєслава Петрова гімн. учня, обвинувачених в тому,

що вони разом із бл. п. Василем Біласом і Дмитром Данилишином та Михайлом Гнатовим, якого польській поліції не вдалося схопити, взяли участь у нападі на трускавецьку почту дня 8 серпня 1931. У висліді розправи засуджено: Лабавку на 8 років, Лоцуняка і Ількова на 8 років а Петрова на 4 роки тюрми.—Перед наглим судом у **Львові** станув дня 25. 10. робітник **Северин Мада**, обвинувачений в пораненні револьверовим стрілом постерункового Тендая. Маду засуджено на досмертну тюрму.—Дня 27.10. відбулася перед судом у **Стрию** перша розправа за шкільну акцію ОУН Обвинувачувано голову Т-ва «Сокіл» в селі Комарові Юрка Пиликова й Івана Романова та Петра Друмака в вибитті шиб у школі і понищенні портретів та мап. Суд увільнив усіх трьох.—Дня 28. 10. відбулася перед судом у **Самборі** розправа проти студ. Ярослава Городиського, якому акт обвинувачення закидував зорганізування в червні ц. р. походу на могилу Українських Борців і участь у демонстанції, учасники якої спільно словами зневажили поліцію, обкидали її камінням і зневажили польський наряд окликав: «ганьба ляхам!» Городиського засуджено на 16 місяців тюрми.—Наглий суд у **Львові** засудив дня 30.10. члена ОУН **Миколу Демика** на кару досмертної тюрми за вбивство начальника секретаріату московського конзуляту у Львові.—Дня 30.10. засудив суд у **Самборі** студ. **Юліяна Петричка** на 20 днів арешту за позичення книжки «На вічну ганьбу Польщі».—Дня 4.11. засуджено у **Львові** студ. техн. **Степана Ніча** на 8 років тюрми за приналежність до ОУН і намагане вбивство аспіранта поліції **Цесельчука**.

Хочете пізнати ляхські лайдацтва?

Хочете знати, як «працює» на службі ляхів Чоботарів?

Хочете знати, як американські «оборонці» і галицькі радикали допомогли ляхам відповісти на звісну петицію-оскарження в Союзі Народів в справі тортурування укр. політ. в'язнів?

Хочете пізнати тайну, якою окутали вороги вбивство ґен. Штабу полк. Ю. Отмарштайна, колишнього шефа штабу Корпусу «Січових Стрільців» і члена УВО?

Хочете пізнати, якими підлими засобами послугуюються вороги і противники в боротьбі з УВО?

Тоді читайте книжку, що її видав автор звісного оскарження проти ляхів за тортурування українських політичних в'язнів; б. полк. «Січових Стрільців» учасник звісного повстанчого походу, що закінчився смертю 359 Героїв під Базаром; та дворазовий в'язень ляхів під закидом, що по смерті бл. п. Ю. Головінського переняв по нім Краєву Команду УВО—

ПОЛК. Р. СУШКО

Хто вбив полк. Отмарштайна?

Замовлення приймають:

В Європі: Адміністрація «Розбудови Нації», —Прага.

В Америці: Централь ОДВУ, —Нью-Йорк.

В Канаді: Кооператива «Червона Калина», —Вінніпег.

Ціна книжки В ЧСР кч. 5.—; на Зах. Україні зл. п. 1.50; у Франції фр. 4.—; в Болгарії лев. 10; в Америці і Канаді 20 ам. цент.; в Німеччині мк.—75; в Австрії 1.20 шіл.; в інших країнах на паріті 20 ам. центів.